Խե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 289 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 11 / 23 1897 27 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԸՐ 1315 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

ماسيس غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել Առ. Խմբագրութիւն

ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԳՐԻ

Կ. Պոլիս Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Direction du Journal "MASSIS,,
Galata, CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues aux Bureaux du journal

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ 10 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ համար տարեկան	...	5
»	...	40
Գաւառներու	...	50
»	...	50
»	...	25
Օտար երկիր	...	25
Ռուսիոյ	...	10
Դրամի փոխարէն ...	կնդրանոց	115

ՀԻՄԱ ՃԻՇԴ Է

Ուրբաթ օր Ուսումն. Խորհուրդը խորհրդակցեցաւ վարժապետանոցի մը գաղափարին վրայ, և առաջարկող էֆէնտիէն խնդրեց որ այդ մասին ծրագիր մը պատրաստէ։ Հետեւաբար Խորհուրդը ամէն պատրաստակամութիւն ունի վարժապետանոցը բանալու, քանի որ գաղափարէն անմիջապէս ծրագրին բարձրացաւ։ Ծրագիր մը պահանջելէ առաջ անշուշտ Ուսումն. Խորհուրդը վարժապետանոցին հաստատութեան նախնական ծախքերուն վրայ խորհրդակցութիւն մը կատարելով, եզրակացութեան մը յանգեցաւ։ Դրամի առատ աղբիւրներ պէտք են այդ կարեւոր հիմնարկէքը ընելու և նաւակատիքը ողջունելու համար։ Կրթական Տնտեսչներուն որոշուած ամսական գումարները հայթայթելու մասին ձեռք առնուած ազգատ միջոցները համարձակութիւն չեն տար մեզի. հետեւցնելու թէ վարժապետանոցին հարկաւոր ծախքերուն հեռապատկերը դողացուցած ըլլայ մեր Ուսումն. Խորհուրդը։ Բայց այս առթիւ ինչ որ ալ ըլլան մեր նախապաշարումները, կը խոնարհինք այդ գեղեցիկ գաղափարին առջեւ, և կը շնորհաւորենք Ուսումն. Խորհուրդին այդ մասին ծրագիր մը խնդրելու չափ յառաջադէմ ոգին։ Շատ կը ներզուինք այդպիսի հաստատութեան մը բացակայութեան երեսէն, վասն զի տարուէ տարի ալ յափոյ պատրաստուած Ուսուցիչներու միշտ վերանորոգելի վաշտը կը լեցնէ այնպիսի բացեր, որոնք ճշմարիտ արժանիքներու համար միայն վերապահուած պէտք է ըլլան։ Ամենէն տարրական վարժարանին ընթացքը հազիւ աւարտող աշակերտներ, և բարձրագոյն կամ երկրորդական վարժարանի մը դասընթացքը ողջունող վարժապետներ տարի մը վերջ գիրար կարմկեն ուսուցչական ասպարէզին մէջ։ Հաչակաւոր Փինիկ յանձնաժողովին առջեւ կը ներկայանան միեւնոյն դեդեւկոտ գնացքով և անհամարձակ դէմքով խառն ի խուռն կարողութիւններու տէր վկայականներ, իրենց վաւերացումը խնդրելու համար։ Ամենէն ներողամիտ միտքն ալ մեզի հետ պիտի զայրանայ վարժապետներ կնքելու այս գաղափարին դէմ հիմա, երբ ամէն ժամանակէ աւելի ուսուցիչներու պէտք ունինք մեր կրթական հարցերը ուսումնասիրելու համար։ Ուսումն. Խորհուրդը այս կերպով դրուագ մը կ'ըլլայ, միայն, որ անհրաժեշտ դրուագ մ'ըլլալու անպատեհութիւնն ալ ունի Պաշտօնը գործին համար կ'ստեղծուի, արդ երբ պաշտօնեայ կայ առանց գործի, բնականաբար պիտի ջրդի, աշխատի գործ ստեղծելու համար։ Սովորութիւն դարձած է մեր մէջ՝ անպատճառ իբրեւ յարձակում մեկնելու առաջ բերուած պատճառաբանութիւն մը, և իբրեւ բնական ընթացքին վրայ հաստատուած դիտողութիւններ թթու ըմպելիքներու և տաժկած կերակուրներու ճաշակին պէս բան մը կ'զդացնեն մեր պաշտօնական մարմիններուն։ Բայց եղած տափակ անօրինութիւնները արձանագրելով՝ վերջապէս մենք ալ կը ձանձրանանք, և թուղթիր կը չիչենք երբ օրինաւոր գաղափարի մը ծնունդը կ'աւետենք յանկարծ։ Այս գեղեցիկ առիթը չենք ուզեր ձեռքէ փախցնել՝ սրտովին ընդելու համար որպէս զի Ուսումն. Խորհուրդը հոգիով ու մարմինով նետուի այդ գաղափարին իրագործման մէջ. ամէն կարելի դիմումները ընէ մարմնացնելու համար ինչ որ դեռ սաղմ է միայն և անհոգի ծրագիր մը (թէեւ սակայն ա՛ն ալ չէ)։

Սիրտ ու միտք կրթելու բնական կոչում ունեցող աշակերտներ իրենց թաղային վարժարանին նիհար շրջանը աւարտելէ վերջ՝ երթան ուսուցչութեան դասընթացք մը աւարտեն Վարժապետանոցին մէջ, ասկէց աւելի ա՛լ ինչ կ'ուզենք։ Եւ ա՛ն Ուսումն. Խորհուրդը՝ որ մեծ բաղդաւորութիւնն ունենայ այդ շէնքը հիմնելու, տարիներ տեւող պաշտօնավարութիւններուն ամենէն պատկառելի, ամենէն անմոռանալի յիշատակը պիտի թողու։ Բայց չկարծուի որ թերահաւատութեան այս դարուն մէջ կրօնական հրաշք մը կակնկալենք. ջանքի, ջղուտ խորհրդակցութիւններու անհրաժեշտ և անպայման արդիւնք են յաճախ այն մեծ գործերը, որ ժամանակակիցներուն մտքին վրայ հրաշալի իրողութեան մը ազդեցութիւնը կ'ընեն. ա՛յդ մեծ գործերը բնական պատճառներու բնական հետեւութիւններն են, խորհող էակին անխուսափելի նկարագիրը։ Ուրեմն մեր ուղեղներուն մէջ գործը չմեծցնենք. հասոյթներուն և ծախքերուն համեմատականութիւնը, խնայողութիւն Պատրիարքարանի ամէն ճիւղերուն մէջ, և ամէն բանէ առաջ բարի և հաւատացող կամքը, մեր կարծիքով կրնան Վարժապետանոցը հիմնել։ Կեդրոնական Անտուկին հաշուեյարդարութիւնը, և ասկէց առաջ գալիք ամէն բարեկարգութիւն զօրաւոր ազդակ մը կրնան ըլլալ այն անակնկալ առաջարկութեան, որ սունկի մը պէս յանկարծ բուսաւ Ուսումն. Խորհրդին գրասեղանին վրայ։ Գաղափարի այդ անակնկալը եթէ իր յաջողութեան ալ անակնկալը ունենայ, գործը մէջտեղը կերեւի, վեհ և պատկառելի, մանաւանդ թէ օգտակար ա՛յն միջոցին, երբ ճշմարիտ ուսուցիչներու պէտքը զգալի է մեր գրական հրապարակին վրայ։

Այն ատեն ուսուցչութիւնը արհամարհելի ասպարէզ մը չըլլար, այն ատեն ճշմարիտ ուսուցիչները չեն ամչնար իրենց տիտղոսները հրապարակելու և գործունէութեան դաշտերուն վրայ կենսական ուժ մը կ'ըլլայ ուսուցչութիւնը, որ կրնայ լուսաւորել՝ յաճախ խաւարամիտ գլուխները, որ միջավայրի իսկական պէտքերը չհասկնալով, ուսուցիչը կարհամարհեն, ուսուցիչը կը չարչրկեն վատթար վճարումներով և ծիծաղելի ամսականներով։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ «ՄԱՍԻՍ»Ի

ՎԱՆ, 15 Հոկտ. 1897

Կարմրորայ, Ս. Խաչ և Ս. Գրիգորի վանքեր

Ինչպէս եկեղեցական և պատմութիւնն կաւանդէ, Վարագայ Խաչի լուսափայլ յայտնութեան ժամանակ տասներկու հրեղէն սիւներ կերեւին որոց տեղեր անմիջապէս կամ ժամանակ մը վերջ նոյնչափ թուով զանազան անուամբ եկեղեցիներ կամ վանքեր կը կառուցուին։

Կարմրորայ կամ Կարմրաւոր վանք.—Այդ տեղերէն մէկ ժամու չափ հեռաւորութեամբ դէպ ի արեւելք Վարագայ լերան կողքին կամ գօգին վրայ բարձրացած սոյն փոքրիկ վանքը՝ կառուցեալ է յանուն Կարմրոր կամ Կարնոր Ս. Աստուածածնայ, իր բնական դիրք բերմամբ, մաքուր օդ, անմահական ջուր և հիանալի տեսարան մը ունի։ Վասն զի իր առջեւ կը պարզուի Վանայ հովիտը իւր կանաչ այգիներով և ծառաստաններով, գոյնզգոյն պատերով, կապոյտ ծովակով և ձերմակ գագաթ ձիւնապատ լեռներով, որք նկարագեղ և սքանչարար երեւոյթ մը կը ներկայացնեն դիտողի աչքին։

Սոյն վանքն ունի փոքրիկ քարուկիր տաճար մը կաթուղիկէով և դարպաս, որք վերջին երկրաշարժէն բաւական վնասուած են։ Իր շրջակայ բոլոր շինութիւնք ասկէց իբր 32 տարի առաջ Վանայ առաջնորդ և յետոյ պատրիարք արժանայիշատակ հանգուցեալ Իգնատիոս Սրբազան ի հիմանց վերանորոգել երկյարկ, և Վանայ առաջնորդարանին ամարանոց ըրաւ։ Ժամանակ անցնելով կրկին քանի մը տարի առաջ նորոգութիւնները եղան, մասնաւոր հոգաբարձութեան մը ձեռօք. կրթական բոլոր շինութիւնք այս տարի դարձեալ հին ձեւով վերանորոգուեցան ջանիւք իւր հոգաբարձուից և երկրագործութեան վերաբերեալ գործիք և անասունք հայթայթուեցան։

Սոյն վանքը մեր շատ մը վանքերու պէս առատ հասոյթ և ձոխ կալուած չունի արդէն. թեմականներէն և ուխտաւորներէն եկած հասոյթք կարեւոր բան մը չեն. վանքի առջեւ կայ քանի մը սրտավար արգաւանդ հողեր որք մշակուելով լաւ արդիւնք կուտան։

Ներկայ հոգաբարձութեան հսկողութեան ներքեւ վանքի մատակարարութիւնը կանոնաւոր շաւղի մէջ է և մտադրութիւն կար 10ի չափ մանուկներ հաւաքել։

Իրաց այս վիճակին մէջ բողոքականաց կողմանէ առաջարկութիւն եղաւ հոգաբարձութեան 35էն 40 աղքատ մանուկներ խնամել և պատսպարել վանքին մէջ, հետեւեալ պայմաններով, ինչպէս կը յիշենք մօտաւորապէս. «Հինգ տարի պայմանաժամու վանքի հսկողութիւնը յանձնուի խառն հոգաբարձութեան մը. 35էն 40 մանուկներ կրթուին, որոց ուտեստ և այլ վանքն հոգալէն յետոյ պակասը լրացնելու են ամերիկացիք. վանքի ներքին պակասութիւնք լրացնեն ձրիաբար. այժմ վանքն ինչ ձեւով և ինչ պիտոյք կը յանձնէ նոյնութեամբ ստանալու է հինգ տարի յետոյ և այլն։»

Սոյն պայմանն յետ բանակցութեան երկուստեք ընդունուած համարուելով՝ առաջնորդարանի կողմանէ Ազգ. Պատրիարքարանի հաւանութեան և վաւերացման կըսպասուի։

Մեր մաս մը չէն կամ աւեր վանքերու համար արդէն պատրաստ չե՞ն աւելի զոհողութիւն ընել եթէ վերոյիշեալ պայմանները իրենց յանձնուի։ Իսկ հակառակ կարծիքն է, ներկայ պարագային երբ աղքատ մանուկներ ապրեցնելու, վանքերու մատակարարութիւնն կանոնաւորելու և անոնցմէ օգտուելու խնդիր կայ. երբ մենք ինքնուրոյն բան մը ընելու կարողութիւն չունինք, պէ՞տք է խտրական ոգւով յանուն մարդասիրութեան և քրիստոնէութեան մեկի կարկառուած ձեռքերը մերժել՝ որով զոհ կ'երթան աւելի աղքատ մանուկները։

Այս երկու թեր ու դէմ գաղափարները՝ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը եւ Ազգ. Կեդր. Վարչութիւնը ի նկատ առնելով. ազգային տեսակէտն եւ օգտակարն որոշելով ըստ այնմ հրահանգ պիտի տան ուր որ անկ է։

Ս. Խաչի Վանք.—Այս վանքն եւս գրեթէ յար եւ նման է Կարմրորայ վանքին, նոյնպէս մէկ ժամու հեռաւորութեամբ. այգեստանից հիւսիսային կողմն բարձր բլրակի մը գլխուն վրայ կառուցեալ է. ունի նոյն դիրք տեսարան եւ բարձրութիւն. նոյնպէս փոքրիկ քարուկիր տաճար մը կաթուղիկէով որ դարձեալ շարժէն շատ վտանգուած է. միացեալ յարակից շինութիւնք այրուած եւ քանդուած են մեծաւ մասամբ, և այժմ անբնակ է. ասոր համար ալ թէեւ հոգաբարձութիւն մը կայ կազմուած, սակայն տակաւին վանքը բնակելի չկարողացաւ ընել։ Իր եկամուտները կամ հասոյթ շատ կարեւոր բան մը չեն, մօտակայ Կուռուպաշ գիւղն է միակ իր թեմ որ երբեմն կ'մասնակցին երկրագործական աշխատութեանց։ Իր հողեր այնչափ բերրի չեն ու ոչ ալ ընդարձակ։

Ս. Գրիգորի վանք.—որ Սալնաձորի կամ Սառնաձորի վանք ալ կ'ըսուի՝ կառուցեալ է Վարագայ լերան մէջտեղ եղող խոր ձորակի կամ ծոցի մէջ, իր դիրք պատճառաւ իր հորիզոնը շատ անձուկ լինելով շըրջապատ լեռներէն ի զատ ուրիշ տեսարան չունի, սակայն օդն եւ ջուր շատ սքանչելի է, մանաւանդ ջուրն նշանաւոր ամբողջ Վանայ համար։

Այս վանքն որ երբեմն բաւական նշանաւոր էր, սակայն վերջին, քանի մը տարիներու ընթացքին մէջ՝ վանքի թէ բարոյական և թէ նիւթական շինութիւնք արդէն քայքայման վիճակի հասած էին. միմեանց յաջորդող ապիկար ու վեխ Վանահարց երեսէն, ինչպէս ասկէց չորս տարի առաջ տեսայ իր գինեմոլ Վանահօր Սարգիս քահանայի և վանքի ամբողջ հարստութիւնն մէկ կող կով, մէկ այծ, և երկու հաւ։ Ահա այս էր ամբողջ։

Եկեղեցին քարուկիր է՝ երկու կաթուղիկէով, այժմ խալառ քանդուելու վիճակի հասած, միացեալ շինութիւնք խալառ կործանուած։ Իր հողեր արգաւանդ են եւ ոչխար անուցանելու շատ յարմար, այժմ անբնակ է եւ ունի կազմեալ Հոգաբարձութիւն մը, սակայն կարեւոր գործ մը տեսած չունի։ Լաւագոյն չէ՞ որ սոյն Հոգաբարձութիւնները միանալով գործեն։

Մեր հայրատութեանց մէջ կարեւոր տեղ կը բռնեն մեր վանքերը, սակայն ո՞ւր է Վանական Խորհուրդն, ինչո՞ւ չի գործեր և ինչո՞ւ գաւառաց մէջ չունենայ իր մասնաճիւղեր որք պաշտօն ունենան ի մօտոյ հսկել եւ կանգուն պահել մեզ աւանդ մնացած սրբավայրերը, որք տակաւ բարոյապէս եւ նիւթապէս եղծանելու վիճակի հասած են և կը հասնին։

ՎԱՆԵՑԻ

ՀԷՔԵԱԹ

Ծովը լո՛ւռ, փրփուրը իր ծոցին մէջ, վա՛ռ, մուշ մուշ կը նիրհէ. անդայտ շոգի մը նուրբ և թափանցիկ, իր կուրծքին վրայ լուսաձե՛ր, կարծես կոյսի մը հուսկ երեւէջը կը տատանի և կ'անհետի ձերմակ շղարշին տակ, կապոյտ ալեակք երկնագոյն՝ սիրատենչ յուզօք գեղանիւս կը գգուին Մարմարի պաղ սիրտն։

Հեռո՛ւն, ծովափին՝ նաւակ մը կը սահի՛, կարծես Պոսիթոնի ձիւնափայլ թեւոց վրայ բազմած՝ կը թեւածէ՛...։

Քանի՛ մը րոպէէն՝ անհունութեան մէկ խորշը անծանօթ, կը հանգչի այն թռչունին նման, որ որսորդին անգութ ձեռքը վինք տապալած՝ իր տաքուկ բոյնին հեռի՛, կը նստի անոք և թեւաբե՛կ...

Հո՛ն՝ ժայռերու սե՛ւ կողին վրայ, մինակ և արցունքոտ դողդղացող՝ լոյս մը կը գալարի՛ սիրամորմոք. գուցէ արշալոյսի վարդ շրթներէն անջատուած՝ անմեղ փնջակ մըն է գեղանուակ և խնկարո՛յր որ լռութեան այս մե՛ծ սիամերը կը լնու...

Երիտասարդ նաւաստին՝ զինո՛վ, մոլոր, թիերը մէկ կողմ նետած՝ պահ մը յետ յետս կ'ընկրկի, կը վարանի՛. և կարծելով թէ՝ երկնային անմա՛հ ոգի մը իր տխուր դիմաց լուսատիպ ճառագայթ մը կը զարթնու, կ'օրհնէ զայն խելայեղ, կ'ուզէ ընդգրկել դալկահա՛ր ու ընդհատուած ձայնը երերցնելով՝ յանկարծ սա խօսքերը կը հեկեկէ.

—Ո՛հ, ո՞վ դրա՛ւ քեզ հո՛ս, աղջի՛կ, ցոլքերդ սրտիս արձագանդ տուին. աչքերդ կրա՛կ և տարուշան՝ նորափթի՛թ ծաղկի մը խամրելու պէս զիս գինովցուցին... ինչո՞ւ այշած է արդեօք ծովը. ինչո՞ւ լուռ են հովերը. ինչո՞ւ ամենք շարժուած կը դողդողեն. մթի՛, պայծա՛ռ նայուածքդ գիրդ լուսինկայ այշեցո՞ւց ամենը... է՛հ, կա՛յրիմ. թող որ անցնիմ, նազելի՛։

—Ո՛հ, զթացէ՛ր իմ վրայ, ո՜ պատանի։ Ես լանջքի՛ս վրայ զետեղուած կարմրորակ վարդն էի. մուսային նուագը, որ կը գեղգեղէր. ես, ո՛հ, սէր կը կոչուիմ սէ՛ր. կատաղի ալիքներ՝ զիս փշրելու համար հոս նետեցին. երջանի՛կ եմ արդ, քանի որ միակ փրկարար մը ունիմ. մօտեցի՛ր ինձ. գթա՛...

Եւ նաւակը պաղպաջուն՝ ջուրին կուրծքը պատռելով՝ թռաւ մէկէն ծիծառի մը նման ու աւազին վրայ խոյացաւ...

Երկու հոգի են հիմակ, գիշերին, ծովուն վրայ ծփծփուն...

* * *

Լուսինը տարտամ՝ կը նայի իր զուարթ գորգին տակէն, գոգցես նախանձը իր սիրտը վառե՛ց. վարսերը թողուց որ ջուրին մէջ, կապոյտին տակ, այրած տենչք մը պէս ծածանին...։

Հեշտանքի կաթը լեցուց ամէն բան. ո՞վ գիտէ ինչ կայ հոն. — թերեւս երկու ծովիկ բուրաստաններն, որք վերար կը շոյեն...։

Գիշերը կամաց կամաց իր մութ վանդակէն կ'թաշտէր. լոյսի ցոլքերը առաւօտեան ցօղին պէս կ'կաթկթէին. սիրահար մ'ալ ամօթխած՝ հորիզոնին տակ կը չկնի. ո՛հ, արշալոյսն է. կը ճանչնամ քեզ ալ պաշտելի՛...։

Մէյ մ'ալ յանկարծ թռ՛ւխ ամպեր, մէգի մը պէս պատեցին ամէն բան. հովը՝ իր սոյլը հեռաւո՛ր աւազով մը երկարեց և ծովը ուռեցա՛ւ, յուզուեցաւ...։

Երիտասարդը՝ անցեալ, հի՛ն մոռցուած օրերու յիշատակաւ միայնա՛կ, պատրանքի ցուրտ մոխիրներուն մէջ տապալած՝ աչքն կը սեւեռէ անծի՛ր հորիզոնին հեռու, մշուշին անդին ու կը գտնէ այն աճիւնը որ սե՛ւ է և միգամած՝ խոր վհին մէջ անշշուկ. և վերջին անգամը ըլլալուն սա խօսքերը կը մրմնջէ հեծեծագին. «Աւա՜ղ, լոկ երազ գտայ. կեանքիս հուսկ ստուերները կը պատատեն զիս և կը հաւատամ թէ մարդ «նիւթ նաւակ մ'է, աշխարհ կոչուած այս ովկիանին գիրկը՝ ալեկոծութեանց մէջ...։

* * *

Հիմակ այն տեղին Պօլզը կ'ըսեն. Հայդեղին քով կիջիքսի աւերներէն ժամ մը հեռու, ուր ծովը խաղա՛ղ, իր ցաւերովը մտասանջ, Մորփիմի ծոցը՝ կը մրափէ օրն ի բուն...

Թերեւս հոն, մոր մը անձնուէր գիրկը, սուգի քօղով պլլուած՝ է՛ն դառն արցունքները կ'ակօսեն որդւոյ մը հէք դագաղին վրայ...

ԹԻԹԵՌ

Պանտրմա, 7 Նոյ. 97

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՒՍՏՐՕ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ.—Ֆրանսուա-Ժոզէֆ աւստրօ-հունգարական պատուիրակութեանց առջեւ իր գահաճառը կարդալէ վերջ, ըստ սովորութեան քանի մը բառեր ուղղեց պատուիրակութեանց ամենէն նշանաւոր անդամներուն։ Այսպէս վեհապետը ազատական Հունգարացի Մ. Ֆոլմանի ուղղելով իր խօսքը, յոյս յայտնեց թէ աւստրեան խորհրդարանը բաժնուելէ առաջ պիտի քուէարկէ աւստրօ-հունգարական իրաւախոհութիւնը. և երիտասարդ-Չեխ Տր.

ընկէցի ճանոյց թէ Պոհեմիոյ Աւագաժողովը իր առաջիկայ նստաշրջանին մէջ աշխատութեան առատ նիւթ պիտի ունենայ. կայսրը հաւանաբար ակնարկել կուզէր այն օրէնքին, որ լեզուներու վրայ պիտի դրուի, ինչպէս կը խօսուի կառավարական շրջանակներու մէջ։ Կայսրը յետոյ յաջորդաբար ունկնդրութիւն շնորհեց Կոլուխովսքի կոմսին, որ կարդաց արտաքին քաղաքականութեան վրայ իր պատրաստած ճառը, ինչպէս նաեւ Պատէնի կոմսին և Պառոն Պանֆիի։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ.— Խօսք կար թէ Կարոլ թագաւոր ի մօտոյ այցելութիւն պիտի տար Նիքոլա Ցարին, բայց հիմա սկզբամբ որոշուած է թէ առաջիկայ ասրուոյ մայիս ամսուն տեղի պիտի ունենայ։ Պուքրէշի մէջ այս այցելութիւնը ընդհանրապէս իբրեւ փոխարինութիւն մը կը համարուի այն յարգանքին, զոր Ցարը վերջերս ըրաւ Կարոլ թագաւորին, Պեսարապիոյ կառավարիչը Եաշ ղրկելով, զինքը և թագուհին ողջունելու համար Մոլտաւիոյ մայրաքաղաքին (Եաշ) մէջ։

ՉԻՆԱՍՏԱՆ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Գերման քարոզիչներուն սպանութիւնը տեղի ունեցած է հետեւեալ պարագաներուն մէջ։ Սպանութիւնը կատարուեցաւ Շան-Թունկ գաւառին գլխաւոր քաղաքներէն միոյն Եէն-Չուի մէջ, որ 60,000է աւելի բնակիչ ունի։ Չինական մոլեռանդութիւնը ամէն տեղէ աւելի սաստիկ է հոն, վասն զի անոր մօտ կը գտնուի Կոնֆուչիոսի ծննդավայրը։ Տօնի մը գիշերը այդ քաղաքը գացած էին բազմաթիւ քարոզիչներ. մանտարինները և պարոնները գրգռեցին ամբոխը՝ որ յարձակեցաւ քարոզիչներու և չինացի քրիստոնեաներուն վրայ։ Երկու կրօնաւորները անմիջապէս ինկան մեռան. ուրիշ մը՝ Հայր Սթէնձ՝ երկրին բնակիչներուն մէկուն քով ապաստանեցաւ, իսկ Հայր Զիկլեր անհետացաւ՝ որուն հետքը մինչեւ հիմա գտնուած չէ։ Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարը գործին քննութեան սկսած է, և կը յուսացուի որ մարդասպանները չպիտի ազատին իրենց պատուհասէն։ Քարոզիչներէն մին 38, և միւսը 32 տարեկան էր։

Անցեալ երկուշաբթի առաւօտ դեր-ծովակալ Տիտերիխսի հրամանատարութեան տակ Քիաօ-Չէուի ծովախորշը մտան երեք գերման յածանաւեր և Քայզէր զրահաւորը, ընդ ամէնը 1642 հոգւով։ Երեք չինական ամրոցները 1500 հոգի ունէին իրենց մէջ։ Գերման ծովակալը իր նաւերը կրակ ընելու դիրքին մէջ դնելէ վերջ վերջնագիր մը ղրկեց չինացի զօրավարին, հրամայելով անոր բերդերը պարպել երեք ժամէն։ Երբ այս պայմանաժամը լրացաւ, ծովակալը ցամաք հանեց 600 հոգի, 6 թնդանօթ, և ամրոցներուն պահապանները հեռացան, երբ գերմանները սկսան մօտենալ. չինացի զօրավարը և իր ընտանիքը միայն մնացին յայտարարելով թէ գերմանական պաշտպանութեան տակ կը դնէին ինքզինքնին։ Յետոյ գերման դրօշը տնկուեցաւ չինական դրօշին տեղ։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ.— Հեռագիր կը ծանուցանէ թէ նախագահ Մաք Քինլի Համաժողովին տարեկան պատգամագրին մէջ չպիտի դնէ Սպանիոյ հետ փոխանակուած թղթակցութիւնը, նկատելով որ այդ թղթակցութեան հրատարակութիւնը հասարակաց օգտին հակառակ է մինչեւ որ Սպանիոյ խոստումները չգործադրուին։ Պէտք աւելցնել թէ Սպանիա խնդրած է յետաձգել այդ թղթակցութեան հրատարակութիւնը։

ԱՆԳԼԻԱ.—Զինուորագրութեան օրէնքը Անգլիոյ մէջ մտցնելու համար տեղի ունեցած միթինկի մը մէջ՝ անգլիական բանակին ընդհանուր պետ Լորտ Ուոլսլի յայտարարեց թէ կարեւոր էր աւելցնել անգլիական բանակին թիւը, եթէ ոչ չպիտի կրնայ համապատասխանել այդ կացութեան պահանջումներուն. «Այս թուոյն ամման հայթայթումը, աւելցուց, ընդհանրապէս ծանօթ է, բայց չկրնար արդիւնաւորուիլ պարտաւորիչ ծառայութեան միջոցաւ՝ որ անգործադրելի է անգլիական բանակին համար, որ աւելի Հնդկաստանի և գաղթականութեանց մէջ կը ծառայէ։ Առանց որոշ զինուորութիւնը փոխելու, զինուորաց թիւը աւելցնելու միջոցն է նոր զինուորներուն հաւկցնել թէ սովորաբար շահաւոր պաշտօններ պիտի ունենան կառավարութեան գործերուն մէջ, իրենց զինուորութեան ժամանակը լրանալէն վերջ։»

ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Ներքին գործոց նախկին նախարար Մ. Տը Պէօթթիխէր Սաքսոնիոյ գաւառին կուսակալ կարգուեցաւ։

ՖՐԱՆՍԱ.— Էսթերհազի սպան տեսակցութիւն մ'ունեցաւ իր վրայ եղած ամբաստանութեան քննիչ զօր. Բէլիէօյի հետ։ Կ'ըսուի թէ Էսթերհազի սպան գաղտնի բան մը գիտէ, բայց չյայտներ։ Բէլիէօ զօրավար Էսթերհազիին վկայութիւնը առնելէն վերջ, անոր ձեռքը սեղմեց։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԻԷՆՆԱ, 20 Նոյմ.—Արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմս հունգարական պատուիրակութեան յանձնաժողովին առջեւ պարզեց քաղաքական դէպքերը պատմականօրէն։ Մեծ ուժով պաշտպանեց եւրոպական ներդաշնակութիւնը, և անոր կատարած իրողութիւններուն ջերմագին գովեստ ըրաւ։ Նախարարը աւստրո-հունգարական քաղաքականութեան առանցք ներկայացուց Երրեակ Նիզակակցութիւնը։ Նկատողելով իր վերջին ճամբորդութիւնը, հաստատեց թէ կատարեալ համաձայնութիւն կայ Աւստրիոյ և Իտալիոյ միջեւ։ Բացայայտ կերպով խօսեցաւ Ռուսիոյ հետ եղած բարւոք յարաբերութեանց վրայ, որոնց խարիսխն է ամէն նուաճման գաղափարի փոխադարձ հերքում։ Նախարարը կ'ենթադրէ թէ Պալքանեան երկիրներուն մէջ ամէն օտար միջամտութիւն պիտի վերնայ։ Այս պայմաններով Աւստրիա համաձայնած է Ռուսիոյ հետ։ Կոլուխովսքի կոմս յայտնեց նաեւ Աւստրիոյ լաւ յարաբերութիւնները Ֆրանսայի, Անգլիոյ և Ռումանիոյ հետ, իր համակրական հոգածութիւնը Պալքանեան երկիրներուն համար, և վերջացուց թախանձագին կոչում ընելով եւրոպական պետութեանց, որպէս զի մօտաւոր խաղաղութեան թուականէն օգուտ քաղեն իրենց գոյութեան պայմանները ազդու կերպով պաշտպանելու գործին մէջ միանալ յանկոյս Ատլանտեանի երկիրներուն ջախջախիչ մրցման դէմ։ Ճառը ծափահարութեամբ ընդունուեցաւ։

—Աւստրիեան կառավարութիւնը արգիլեց զէնքերու արտածութիւնները օտար երկիրներ։

—Կոլուխովսքի կոմս իր ճառին մէջ խօսեցաւ նաեւ Յունաստանի պատերազմին վրայ։ Ըսաւ թէ մեծ պետութիւնք շատ ջանքեր ըրին պատերազմը արգիլելու և յետոյ ամփոփելու համար։ Պալքանեան թերակղզւոյն մէջ պէտք եղան Աւստրո-ռուսական համաձայնութեան նպաստաւոր հետեւութիւնները։ Պատմութիւնը իր վճռին մէջ արդար պիտի ըլլայ, և պիտի եզրակացնէ թէ այս անգամ տարուած յաջողութիւնները դիւանագիտական արուեստին հրաշակերտներէն պիտի համարուին։ Խաղաղութեան դաշինքներուն խօսութեան վրայ Աթէնքէն եկած տրտունջները հիւանդ մտքի մը ապացոյցներն են միայն։ Կարելի եղածին չափ յոյս ունինք օգնել Յունաստանի իր նեղութեան միջոցին, բայց կացութիւնը ըմբռնելու է։ Նախարարը յետոյ հաղորդեց՝ պետութիւնք սկսած են կրետական խնդիրը կանոնաւորել. անոր վերաբերեալ բանակցութիւնք այնպիսի երեւոյթի մը մէջ կը գտնուին որ լռութիւն կը պահանջէ։ Նախարարը ցոյց տուաւ Սուլթանին չափաւորութիւնը և իմաստութիւնը, որով նախաձեռնարկ եղած է կայսրութեան մէջ բարենորոգումներ մտցնելու։

ԼՈՆՏՈՆ.—Լոնտոնի հրդեհը այրեց հարիւրի չափ մեծ տուներ։ Վնասները 3 միլիոն ոսկւոյ կը հաշուուին։ Հրդեհը մարած է։

—Մոնթէվիտոյէն կը հեռագրուի թէ Քուէսթաս նախագահը միտք ունի դիկտատորութիւն հաստատելու։

ՓԱՐԻԶ.—Ոչ նախարարապետը և ոչ պատերազմական նախարարը տեսակցութիւններ ունեցած չեն խորհրդարանի անդամներուն հետ Տրէյֆիւսի գործին համար։ Բոլոր զրոյցները անհիմն են։

ՄԱՏՐԻՏ.—Ազատական լրագիրները մեծ մասով կը գովաբանեն կառավարութեան ծայրայեղ ներողամտութիւնը Վէյլեր զօրավարին նկատմամբ։

Ս. ՊԵՏՐՍՊՈՒՐԿ.—Լորտ Սալզպրիի մօտալուտ հրաժարման վրայ եղած զրոյցները յիշելով, Նովոյէ Վրէմիա կ'ըսէ. «Եթէ լորտ Սալզպրի հրաժարի և իր յաջորդը Պիքընս-Ֆիլտի աւանդութեանց վերադառնայ, Անգլիա աւելի պիտի մօտենայ մեծ պետութեանց և եւրոպական ներդաշնակութեանց ճշմարիտ դաշնակցութիւն մը պիտի ըլլայ»։

—Ստոյգ աղբիւրէ կը հաստատուի թէ պատերազմական նախարար զօր. Վանովսքի դեկտ. 22ին հրաժարական պիտի տայ առողջութեան պատճառներով։

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ

Հելլէն պատուիրակները երէկ նիստ ըրին դարձեալ Արտաքին գործոց Նախարարութեան պաշտօնատան մէջ, Թեվֆիք փաշայի նախագահութեամբ։

ԱԹԷՆՔ 21 Նոյեմբեր.—Նախարարապետ Մ. Զայմիս խոստացաւ մօտ ժամանակէն Խորհրդարանին ներկայացնել Թուրքահելլէն հաշտութեան ծրագիրը։ Դեկտեմբերի սկիզբն ալ պիտի ներկայացնէ ելմտական գօնթռօլին յանձնաժողովին ծրագիրը։ Նախարարապետը պահանջեց որ Խորհրդարանը դադրեցնէ իր նիստերը մինչեւ հաշտութեան բանակցութեանց լրանալը։

—Խորհրդարանը վաւերացուց պիւտճէին ծախքերու մասը։ Մօտերս պիտի խորհրդակցի պատերազմական ծախքերու համար կազմելի քննիչ յանձնաժողովին վերաբերեալ խնդիրներու մասին։

Հանեա 20 Նոյեմբեր.— Քայզէրին-Աւկուսթա գերմանական յածանաւակը Մայրագոյն Արեւելք երթալու համար երէկ մեկնեցաւ մեր նաւահանգիստէն։

Աւստրիական Թէյէ մարտանաւը Քիսամօ գացած միջոցին, Բօտ պրունի մօտ ապըստամբները հրացան պարպեցին վրան, բայց գնդակները նաւուն չհասան։

Մալթա.— Այսօր Կրետէ մեկնեցան Վէլսէ գունդէն վաշտ մը անգլիացի զինուոր։ Այս վաշտը պիտի բռնէ Գանտիա գտնուող անգլիացի զինուորներուն տեղը։

—Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ գերիներու փոխանակութեան խնդիրը մինչեւ ցարդ կարգադրուած չըլլալով, կ'ըսուի թէ Օսմ. և Հելլէն պատուիրակները դաբիթիւլասիոններու և գերիներու փոխանակութեան խնդրով զբաղած են հիմա։

—Պիրէօսէն կը հեռագրեն. Օսմ. հիւպատոսները եկան, գործի սկսան. Ներքին գործոց նախարարը հարկ եղած տեղերը հրամաններ տուաւ որպէսզի յարգանքով վարուին անոնց հետ։

—Դատական գործոց նախարարութիւնը ութ յօդուած պարունակող ծրագիր մը պատրաստած է, որ կը վերաբերի Հելլէն հպատակներու օսմ. դատարաններու մէջ ունեցած դատերուն. սոյն ծրագիրը կը քննուի հաշտութեան ժողովին մէջ։

—Երէկ, կէս օրէ յետոյ հելլէն պատուիրակները, իշխան Մավրոքորտաթօ և Մ. Սթէֆանոս Արտաքին գործոց նախարար Թեվֆիք փաշայի ապարանքը երթալով տեսակցութիւն մը ունեցան։

—Շաբաթ, կէս օրէ յետոյ Մեծ Տէրութեանց դեսպանները աւստրիական դեսպանատան մէջ ժողով գումարեցին։

—Թեսալիոյ գաղթականները Վոլօի ճամբով կը շարունակեն դառնալ իրենց երկիրները։ Կառավարութիւնը շոգենաւային ընկերութեան մը հետ պայմանագրութիւն կնքած է գաղթականներուն փոխադրութեան համար։

—Տէյլի Նիւզ կը գրէ. Տէլեանիի կուսակիցներէն Մ. Ռոմաի խորհրդարանին նախագահ ընտրուիլը, Տէլեանիի հակառակորդ օսկաններուն վրայ շատ գէշ տպաւորութիւն յառաջ բերած է։ Միւս կողմանէ Տէլեանի այս ընտրութեան մէջ միայն մէկ քուէ շահած ըլլալուն առթիւ չափազանց սրդողած է։ Իրեն մէկ նպատակն ու ջանադրանքն էր նախագահ ընտրելով տապալել Զայմիսի դահլիճը։ Այս անյաջողութիւնը պատճառ եղաւ որ աւելի նոր զէնքերով ու մեքենայութիւններով զինուի դահլիճին դէմ և խիստ կծու քննադատականներ գրէ անոր մասին։ Բայց բոլոր այս դէպքերը, այդ վրիժախանձ յօդուածները չպիտի կրնան դահլիճին դիրքը խախտել։ Մ. Ռոմա նախագահ ընտրուելով հանդերձ Տէլեանիի կուսակիցները այսօր ալ կ'իյնան Խորհրդարանին ուժերուն վրայ։ Երեսփոխաններէն ոմանք Տէլեանիէն չեն զատուիր թէեւ, բայց անտարակոյս է թէ անոնք ալ պիտի փոխեն իրենց կարծիքը քիչ ատենէն։ Արդէն Տէլեանիի նաբէն իշխանութեան գլուխ անցնիլը անկարելի դարձած է որովհետեւ իր գաղափարները մեծ խոչընդոտներու կը հանդիպին։

—Աթէնքէն կը գրեն թէ Խորհրդարանը ելմտական գօնթռօլի ծրագիրը վաւերացնելէ յետոյ պիտի դադրեցնէ իր նիստերը։

—Արքայական հրովարտակով Յունաստանի բանակներուն մէջ զինուորական յանձնաժողովներ պիտի կազմուին որ զինուորական խնդիրներու առթիւ սպաներու միջեւ ծագող մենամարտներու առաջքը պիտի առնեն և մենամարտին շարժառիթները պիտի քննեն։

—Թեսալիոյ խնդրին առթիւ կազմուած յանձնաժողովը իր վերջին նիստին մէջ Արեւելեան տորմիղին հրամանատարին բացատրութիւնները լսած է հեռաձայնի միջոցաւ։

Ծովային գործոց նախորդ նախարարն ալ յանձնաժողովին հրաւիրուած է վկայութիւններ տալու համար, բայց անիկա չէ ուզած պատասխանատուութեանց խնդրին մէջ մտնալ։ Հարիւրապետ Ռաֆթօբուլոսի զինուորական ատեանները առնուած են։

—Աթէնքէն կը գրեն թէ Ռուս Կարմիր Խաչի ընկերութիւնը իրենց տեղերը վերադարձող Թեսալացիներուն մեծաքանակ հանդերձեղէն և դրամ զրկած է։

—Աթէնքէն կը գրեն նոյեմբ. 4 թուականով. Երէկ գօնթռօլի յանձնաժողովը դարձեալ նիստ ըրաւ Ելեւմուտքի պաշտօնատան մէջ։ Այս օրերս յանձնաժողովը կը զբաղի գօնթռօլի ծրագրին համար բանակցութիւններ կատարելով։ Յանձնաժողովը նախ և առաջ պիտի որոշէ Յունաստանի հին պարտքերուն երաշխաւորող հասոյթները և ապա պատերազմական տուգանքի փոխառութիւնը երաշխաւորող հասոյթները, փոխատուներու պահանջներուն համաձայն։ Յանձնաժողովը իր գօնթռօլին տակ առած է նաեւ դրոշմաթուղթի հասոյթները։ Մինչեւ ցարդ Յոյն կառավարութիւնը դրոշմաթուղթի տուրքէն տարեկան 12 միլիոն տրախմի գումար մը կ'ստանար. այս տարի շատ պակաս է այդ հասոյթը։

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ
ՏԱՐԵՑՈՅՑ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
1898
ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Հրատարակուեցաւ 1898 տարւոյ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ, որ բացի բուն օրացոյցէն կը պարունակէ բարոյական առածներ, զուարճալիքներ, գիտական եւ վիճակագրական տեղեկութիւններ եւայլն. եւ ի մասնաւորի այս տարուան Տարեցոյցը զարդարուած է Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր եւ Բարձր. Յարութիւն փաշայի գեղեցիկ լուսանկարներով։

Կեդրոնատեղին է Նշան Կ. Պէրպէրեան էֆ. ի տպարանը Էսկի Զապթիէ ճատտէսի Թիւ 61, եւ բոլոր հայ գրավաճառաց քով։

ԳԻՆ 6 ՂՐՈՒՇ

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ առաւօտ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, Սահմանադրութեան վերաքննիչ Յանձնաժողովոյ նախագահելէ վերջ ուղղակի Ազգ. Հիւանդանոցը և Ս. Յակոբայ հաստատութիւնը այցելել գնաց։ Այս առթիւ Ն. Սրբազնութիւն Ազգ. Պատրիարքարան չկրցաւ երթալ։

Երզնկայի Տ. Եզեկիէլ քահանան Սեւաստաբօլ իր հիւանդ որդին տեսնելու համար մայրաքաղաքս եկած՝ և Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ այս մասին տեղւոյն առաջնորդարանէն տեղեկութիւն ուզուած էր։

Կը լսենք թէ ուզուած տեղեկութիւններն հասած են Ազգ. Պատրիարքարան, որով, Տ. Եզեկիէլ ի մօտոյ կը մեկնի Սեւաստաբօլ։

Մալաթիաէն Ս. Պատրիարք Հօր հասած գրութիւններ, Առաջն. տեղապահի մը անհրաժեշտ պէտքը կը շեշտեն յայտնելով թէ բանիրուն հովուի մը չգոյութեան պատճառաւ շատ մը ազգայիններ արդէն բողոքականացած և շատեր ալ եկեղեցիէն պաղած բողոքականաց ժողովարաններն կը յաճախեն։

Ազն. Յակոբ էֆ. Էսաեան ինքնաբերաբար Գում Գաբուի գրսի Ազգ. երկ. վարժարանաց համար պէտք եղած վառարաններու խողովակներն նուիրած է, որուն համար տեղւոյն Թաղ. Խորհրդէն շնորհակալութեան գիր մը ուղղուած է յիշեալ էֆէնտիին։

Ստոյգ աղբիւրէ գոհութեամբ կը տեղեկանանք թէ Ս. Պատրիարք Հայրը՝ Արմաշու Դպրեվանուց վերջին 5 աբեղաներուն ի մօտոյ մասնաւոր գաւազանի իշխանութիւն տալ որոշած է։

Նէտիկ Փաշայի Առժամեայ Թաղ. Խորհուրդը տակաւին պաշտօնի վրայ է, քուէարկութեամբ ընտրուած Թաղ. Խորհրդոյ ցարդ հաստատուած չըլլալուն համար։

Ազգ. երկսեռ վարժարանաց ուսուցչական մարմինը՝ որ թաղին կրթական գործին այնքան խղճմտօրէն կ'աշխատի, երեք ամսական պահանջ ունի. ներկայ կազմալուծեալ առժամանակեայ վարժարանաց յանձնակեալ ամիս առ ամիս 800 ղրուշի չնչին գումարն իսկ չի վճարեր. եկեղեցւոյ հասոյթներն ուր կ'երթան, հարցնող չկայ փնտռող չկայ։

Ազգ. վարչութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք յիշեալ թաղի այս անկերպարան կացութեան վրայ։

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Հէրքիթէն կը գրեն մեզ.

Խնդութեամբ կը ծանուցանենք թէ հոկտ. 30 ին Բշ. օր Հէրքիթի մէջ տեղի ունեցաւ, տեղւոյն դատարանին նախագահ Մեսրոպ էֆ. Տէփանեանի ամուսնութիւնն ընդ Օր. Մաքրուհի Ֆրէնկեանի, դուստր Ազգ. Պատրիարքարանի գործակատար Վսեմ. Աբրահամ էֆ. Ֆրէնկեանի։ Հարսանեկան թափօր մը կազմուեցաւ որուն կը հետեւէին Միւտիր էֆէնտին զինուորներով շրջապատեալ, ինչպէս նաեւ նուագածուաց խումբ մը և գրեթէ ամբողջ կղզեցին, նոյն միջոցին տուներէն շարունակ հարսանեկան թափօրին վրայ կը ցանէին ծաղիկ, դրամ և վարդի ջուր, հելլէնուհիներ բռնած էին հարսին քղանցքները։ Այսպէս հարսն ու փեսան առաջնորդուեցան յոյնաց եկեղեցին ուր խուռն բազմութիւն մը կը սպասէր, յոյն քահանաները դիմաւորեցին թափօրը. եկեղեցին լուսազարդուած էր ամբողջովին, պսակի արարողութիւնը կատարեց Պէշիկթաշի եկեղեցւոյն Տ. Սահակ քահանան որ ընկերացած էր Օրիորդին ի Հէրքիթ։

Քահանային օրհնած ժամանակը Օր. Երջանիկ Տէփանեան՝ քոյր Մեծ. Մեսրոպ էֆ. Տէփանեանի, (որուն Փարիզի մանկաբարձական վարժարանէն փայլուն քննութեամբ վկայական ստացած ըլլալը գիտեն Մասիսի ընթերցողք) դպրութիւն կ'ընէր. լսելու արժանի էր Օրիորդին ներդաշնակ ձայնը, որուն յուզեալ շեշտերը ներկայից վրայ մեծ տպաւորութիւն ըրին։

Եկեղեցիէ վերադարձին, դարձեալ հանդիսաւոր թափօրով հարսն ու փեսան առաջնորդուեցան ի տուն։ տեղական սովորութեան համաձայն ատրճանակի հարուածներ չորս կողմէն կը պարպուէին, դարձեալ նուագ. ծաղիկ, վարդի ջուր և շաքար, և ջերմագին շնորհաւորութիւններ։ Նուագածուաց խումբը Համիտիէ քայլերգը կը նուագէր, որուն կ'ունկնդրէր ժողովուրդը յոտնկայս։

Ի վերջ հանդէսին հրաւիրեալները բաժնուեցան երջանկութիւն մաղթելով նորապսակ ամոլին իրենց հետ տանելով գեղեցիկ օրուան մը տպաւորութիւնը։

ՀԱՆԴԻՍԱՏԵՍ ՄԸ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ
ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ
1898 տարւոյ
Յօրինեալ է Մուրատ Յովսէփեանէ
Սեփհականութիւն Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի
Տպագրութիւն Սարըեան
Նախկին Պաղտատլեան Տպարան
Գին 1 ղուրուշ

Ս. Փրկչեան Ազգային Հիւանդանոցի սեպհականութիւնն եղող սոյն օրացոյցն այս տարի ժամանակէն առաջ հրապարակ հանուած է ընտիր թղթի վրայ մաքուր տպագրութեամբ, որպէս զի Արգոյ Հասարակութիւնն մանաւանդ հեռաւոր գաւառաց ազգայինք կարենան ժամանակին պատրաստ ունենալ զայն։ Ընդարձակն ևս քիչ օրէն պիտի հրատարակուի ճոխ պարունակութեամբ։

Հոգաբարձութիւնս մեծ յոյս ունի որ Պատուարժան Հասարակութեան ամէն մի անհատ նկատողութեան առնելով Հիւանդանոցիս նիւթական և դրամական ներկայ կացութիւնն ու պատսպարելոց հազարէ աւելի ստուար թիւն, պիտի փափաքի նը-

ւէր մը ընել նոյն Հաստատութեան գոնէ մէկ մէկ հատ Օրացոյց գնելով։

Ազգայինք կարող են մէկ Օրացոյցի գընով նշանաւոր նպաստ մ'ըրած ըլլալ, երբ իւրաքանչիւր ոք փութայ այդ փոքրիկ նըւէրը գանց չընել։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Մաքսային ժողովին անդամ կար գուեցաւ Մուսուլի կուսակալ Ապտիւլվէհապ փաշայի եղբայրը, Ջէքրիյա պէյ։

Այնթապի նախորդ գայմագամ Իհսան պէյի Միրմիրանի և Էնկիւրիի ու Գոնիայի կուսակալութեանց գաւառքէհեայի Շէհապ պէյի Միւթէսարըֆի աստիճան տրուեցաւ։

Այտընի Պոլուտան գաւառակին գայմագամ կարգուեցաւ Իւրկիւպի գայմագամ Պէքիր Հիլմի էֆ.. որուն յաջորդեց Պոլուտանի գայմագամ Համտի էֆէնտի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Անգղիոյ կառավարութեան հանգստեան կոչուած զինուորական պաշտօնեաներէն Նորման Հարիւրապետին, որ Թուրքօ-Յոյն պատերազմին ներկայ գտնուած էր, Օսմանեան պատերազմի չքանշան տրուեցաւ։

Նշան Թաշի, Տօքթ. Նիքոլի տնօրէնութեան ներքեւ հաստատուած միքրոպագննական աշխատանոցին ա՛լ աւելի կանոնաւոր վիճակ մը տալու համար, Կայս. Իրատէի մը համաձայն Երկրագործական նախարարութիւնը ամսական մասնաւոր վճարումներ պիտի ընէ այդ հաստատութեան։

—Շքօտրի ոստիկան-զինուորներուն թիւր անբաւական համարուելով, Շքօտրաի կուսակալութիւնը խնդրած է ձեռնհաս իշխանութենէն որ տեղին ոստիկանզինուորներուն թիւը աւելցնէ։

—Սելանիկի թրամվէյներու ընկերութիւնը քաղաքին ու ծովեզերեայ տուներուն մէջտեղ թրամվէյի գիծ մը շինելու համար արտօնութիւն ստացած է։ Հարկ եղած նիւթերը Եւրոպայէն պիտի բերուին։ Եթէ արտաքոյ կարգի արգելքներ չըլլան այդ գիծերը մինչեւ յառաջիկայ մայիս կ'աւարտին։

—Գերմանական նորընտիր դեսպան Պառոն Մարշալ երէկ ընդունեց կառավարական բարձր պաշտօնատարներու այցելութիւնը։

—Երէկ տեղի ունեցաւ Միւլքիյէ վարժարանին մրցանակաբաշխութիւնը։

—Պատերազմի վայրերէն իրենց երկիրը փոխադրուող զինուորներէն անոնք որ իրենց ճամբան շարունակելու անկարող են, Տէրսանէյի և Սելանիկի զինուորական հիւանդանոցներուն մէջ պիտի դարմանուին մինչեւ որ հարկ եղած ուժը առնեն եւ ապա պիտի ուղեւորին իրենց երկիրը։

—Ամ[…]թէյ տաժէն կը գրեն թէ վերջին օ[…] կատարուած ախօրքի մը միջոցին խանձէի ցինը չափազանց իջած է։ Հրապարակը իրարանցումի մէջ է։ Գիներու այս անկման պատճառը խանձէի այս տարուան հունձքին արտասովոր առատութիւնն է, մանաւանդ Պրազիլիոյ մէջ։

—Սելանիկի ներքին ապրանքներու մաքսատան տնօրէն Սալիհ էֆ. որ Իտալիոյ գործակատարութեան հասցէին եկած մէկ քանի հակ բուրդ՝ անցուցած էր մաքսատունէն առանց քննութեան, պաշտօնանկ եղած է։

—Ատանայի Արմենակ աւանին մէջ երկու անգամ թեթեւ և մէկ անգամ զօրաւոր երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են։

—Ատանայի և շրջականներուն արտասովոր հրամանատար, Կայս. Թիկնապահ Ալի Մուհսին փաշա, Հալէպի և Ատանայի զինուորական գիրքերը աչքէ անցունելէ յետոյ Հալէպ դարձած է։

—Թեսալիոյ կայս. բանակին Գ. զօրաբաժնին հրամանատար Մէմտուհ փաշա, նախընթաց իրիկուն Մոխասուէի Թօպէֆ շոգենաւով Պոլիս եկաւ ուղղակի Կայս. Պալատ գնաց իր հաւատարմական զգացումները յայտնելու Վեհ. Սուլթանին։ Ն. Վեհափառութիւնը մասնաւոր բժիշկ մը կարգեց Մէմտուհ փաշայի ականջները դարմանելու համար որ հիւանդ են։

—Իսքիւպի ռուս հիւպատոս Մ. Լի[…]ովիչ և Բրիչթինայի սերպ հիւպատոսը Իւսկիւպ հասած են։

—Վեհ. Սուլթանը իբր պատասխան Մ. Սատըրմա Եէլչի պաշտօնին աւարտումը ծանուցանող նամակին, ինքնագիր նամակ մը գրկած է Վիլհէլմ Բ.ի։

—Ռումանական դեսպան Մ. Ճուվարա շաբաթ օր դեսպանատան գործակատարին ընկերակցութեամբ Բ. Դուռ գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Շուէտի Օսկար թագաւորը Պոլսոյ ռուսական նորընտիր դեսպան Մ. Զինովիէվի Ս. Օլաֆի մեծ խաչը շնորհած է։

—Ռուսական դեսպանատան Բ. թարգման Մ. Մաքսիմօֆ մէկ քանի ընկերներով. կիրակի օր Զէյթէգ ...էօյ մեկնեցաւ որսի համար։

—Օսմ. Պանքայի նորընտիր ընդհ. տնօրէն Սըր Համիլթըն Լանկ, վաղը հոս կըսպասուի ընտանիքով։ Շաբաթ օր Մարսիլիայէն հոս պիտի գայ։

—Ֆրանսերէն Սթամպուլ տեղական թերթը երէկուընէ սկսաւ հրատարակուիլ։ Կը շնորհաւորենք մեր աշխատակիցը իր երեւումին առթիւ։

—Պոլսոյ ռուսական ընդհ. հիւպատոսարանի Բ. թարգման Մ. Քանլ. ռուսական դեսպանատան Գ. թարգման նշանակուած է։

—Պուքրէշէն կը գրեն թէ Գերման կառավարութիւնը ընդունած է Պէրլինի եւ Պուքրէշի միջեւ հեռագրական թելեր հաստատելու առաջարկը։

Դիտաւորութիւն կայ կըսուի, Բէսսարապիոյ և Պոլսոյ միջեւ ալ ընդծովեայ հեռագրական թելեր հաստատելու. այս երկու գիծերուն շնորհիւ Եւրոպա և Արեւելք հաղորդակցութեան մէջ պիտի ըլլան Ռումանիոյ ճամբով։

—Սօֆիայէն կը հեռագրեն Իքտամի նախարարապետ Մ. Սթօյլօֆի խօսքերը.

«Վեհ. Սուլթանը մեր Վեհապետն է։ Երբեք Պուլկարիա չպիտի թերանայ իր հաւատարմութեան մէջ անոր նկատմամբ։ Մանաւանդ երբ Պուլկարիոյ կառավարութիւնը կատարելապէս համոզուած է իր յառաջդիմութիւն ու բարգաւաճման միակ միջոցը Թուրքիոյ հաւատարիմ մնալն է։»

—Ռուսական դեսպանատան Ա. քարտուղար Մ. Զէրպացէֆ խորհրդական անուանուած է Մ. Եատավսքիի տեղ։

—Պէրլինի Օսմ. դեսպանատունը ճաբոնական գործակատարին յանձնեց Թուրք և Ճաբոն առեւտրական դաշնագրին պատճէնը ստորագրուած, Թօքիօի արտաքին գործոց նախարարին ղրկուելու համար։

—Ռէժիի Հոկտեմբեր ամսուան հասոյթը եղած է 137,000 օսմ. ոսկի։

—Աթէնքէն կը գրեն թէ աւստրիական Մառիա Թէրէզա նաւին դէպքին հեղինակներէն ութը պիրէօսցի յոյներ 45 օրուան բանտարկութեան դատապարտուած են։

—Երէկ առաւօտ, ժամը 3ին, Բերա, Թարլապաշի, Ճէհէննէմ փողոցի տունէ մը հրդեհ ծագեցաւ, բայց ոստիկանութեան պաշտօնեաները անմիջապէս օգնութեան հասնելով յաջողեցան ժամանակին մարել կրակը։

—Երէկ Գարաքէօյի մեծ փողոցէն անձնող կ... մը կոխորտեց տղեկ մը. կառքին անիւը տղուն վզին վրայէն անցաւ. տղեկը մօտակայ դեղարան մը փոխադրուեցաւ ... դարմաններ ընդունելու համար։ Վիճակը ծանր է։

—Անատոլուի նահանգներու ընդհ. բրնիչ Շ...քիր փաշա Տրապիզոնէն Սամսոն մեկնած է։

—Թանթավի զաւէ Խալիտ պէյ Մախ...ուէի վարչութեան պատուակալ անդամ նշանակուած է։

—Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ ոգելից ըմպելիներուն վրայ Կայս. Թուղրան և Վեհ. Սուլթանին անունը կրող Պիտակներ կը կրեն, Իրատէով մը արգիլեց այդ տեսակ Պիտակներու գործածութիւնը։

—Շիրքէթի 1 թիւ շոգենաւին հնգապանը անիւին մէկ տախտակը փոխած ատեն, մեքենագործ Հասան առանց գիտնալու անիւները դարձուցած է, որով Ֆրանսուա անիւին տախտակներուն մէջտեղ սխմուելով, սոսկալի հոգեվարքով մը մեռած է։

—Եպարքոսական Թէզքէրէի մը համաձայն, օսմ. հպատակ այն կիները որ կամուսնանան օտարահպատակ մարդոց հետ, իրենց ամուսնութենէն յետոյ չպիտի կըրնան ժառանգել իրենց օսմ. հպատակ ազգականներու կողմէ ձգուած անշարժ կալուածները։

—Բարաֆներու ընկերութեան և Կայս. կառավարութեան միջեւ առկախ մնացած խնդիրները կարգադրելու համար մաքսատանց վերատեսուչ Նազիֆ փաշայի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմըւած է։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ մարսողութեան և դէմքը կը տձեւցունէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան՝ բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չիկայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չիկայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը.—Ուրեմն խորհուրդ կուտանք ատամնացաւէ անձերու դիմել Տքթ. Պառէի, միակ ատամնաբոյժն որ երկու անգամէն կրնայ տեղը գնել հիներուն և անարմատ ակռաներն, արհեստական ամենաազդեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաներ պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու և այլն, որք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամենէն ջղային անձինք կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պառէի՝ լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն, իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետք միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամեն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը.Ե.) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

Վաճառական

ՂԱԼԱԹԻԱ, 10 Նոյեմ. 97

Օսմ. Քոնսոլիտ	ղրշ.	24—06
Ռէժիի պարտաթուղթ	լիրա	14—
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆրգ.	112—75
Օսմանիէ	»	397—
Քաիօրիթէ	»	465—
Քարափներու պարտաթղթ.	»	460—
Թրամուէյի բաժնեթուղթ	լիրա	6—90
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	»	4—02

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ Ղրշ. Բր.	
Մէճիտիէ	107—29
Մէթալիք	97—20
Մանր արծաթ	103—
Անգլիական ոսկի	109—36
Գաղղիական »	87—11
Գրիմից	51—
Ռուսլ թղթադրամ	8—53

Տօքթ. Տ. Ալլահվէրտի

ԲԺԻՇԿ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ
ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Ամէն օր մինչեւ կէս օր հիւանդ կընդունի իւր տունը՝ Լանկա, Մուսալլա ճատտէսի, Թիւ 124.

Վճարել ... հիւանդները ... ձրի

ԲԱՐՍԵՂ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՆՑ

Կ. Պոլիս, Էւլէ Զամբէյէ փողոց Թիւ 19

Ցըշեալ վաճառատան մէջ կը ծախուին զանազան տեսակ վառարաններ վերջին նորաձեւութեանց համեմատ և ամենակատարեալ սիսթէմներով, որոց շնորհիւ վառելափայտի մեծ խնայողութեամբ հանդերձ, տաքութեան ամենաքնական և ծախսէ բաւ[…]ցարձակապէս զերծ մթնոլորտ մը կը գոյանայ ուր որ գետեղուին այդ վառարաններ, ըլլայ ննջասենեակ, ընդունելութեան սրահ և նոյն իսկ անպատսպար նրբանցք։

Ամեն ճաշակի և ամեն քսակի յարմար ապրանքներու ճոխ մթերք մը կը գտնուի յիշեալ վաճառատան մէջ որ մասնաւորապէս յանձնարարելի է մանաւանդ գիներու զարմանալի կերպիւ աժանութեան և ապրանաց տոկունութեան տեսակէտներով։

210 16—20

ԲԵՐՈՒՔԵՐ

ՄԵԼՔՈՆ Կ. ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ

Վերջին նորաձեւութեանց համեմատ
Մուշտակներ ...

Որ համբաւաւոր սափրիչ և վարսայարդար Իպլտորի քով եօթը տարի աշխատած է, այս անգամ խանութ մը բացած է Բերա, Մեծ Փողոց ճիշդ Տէօրթ Եօլ Աղզի, թիւ 461։ Թէ այր և թէ կանայք, մանաւանդ այս վերջինք, որոնք երեկոյթի մը կամ պարահանդէսի մը մէջ վերջին նորաձեւութեամբ և խիստ ճոխ յարդարուած մազեր կը փափաքին ունենալ, պէտք է դիմեն վերոյիշեալ սափրիչին։

ԲԱԶԷ

ՄԵԾ ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՊԱՏՐԱՍՏ
ԵՒ ՉԱՓՈՎ ՎՐԱՑ ՀԱՆԴԵՐՁԻՑ

Կ. Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Ապուտ Էֆէնտի Նէնի Չարշը, Թիւ 5, 6

Վաճառատունս պատիւ ունի ծանուցանել ազնիւ Հասարակութեան թէ՝ ի վիճակի է հայթայթել անմրցելի գներով թէ պատրաստ և թէ չափու վրայ հանդերձեղէններ։ Տնօրէնութիւնն՝ սերտ յարաբերութեան մէջ լինելով Ֆրանսայի ամենէն լաւ գործարանաց հետ, կարողացած է ի ձեռին ունենալ ազնիւ շուխայներու ստուար քանակութիւն մը որ հրապարակի վրայ ծախուած պատրաստ հանդերձեղէններու ցաւալի վիճակն և աղուէթիւնն իսկոյն կը պարզէ լաւ դիտողին։ Գերման-Աւստրիական կեղծ պատրաստութիւններէ խորշած, միայն զուտ բուրդ Ֆրանսական, Անգլիական և Պէլճիքական լաւ ապրանքներ տեղական ընտիր գործաւորութեամբ պատրաստել և անլուր գներով ծախել, այս եղած է վաճառատանս նշանաբանն։ Հրապարակէն շուխայ գնելով, պատրաստ զգեստ ծախելու ճգնող վաճառատուններն այցելելէ առաջ, կը խնդրուի անգամ մը դիմել մեր վաճառատունն ալ։

Վերջին գին. Թիւը 2 ղրշ.

540 20—100

ՄԱՏԱՄ ԹԻՒՐԱՍԻ

ԲԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ
ՎԿԱՅՈՒԱԾ ԴԱՅԵԿ

Որ Փարիզի հիւանդանոցներուն մէջ երկար տարիներ դայեկութեան ճիւղին վրայ աշխատած է, ամենայն դիւրութեամբ կը կատարէ դայեկութեան արհեստը. առողջապահական օրէնքներով կը զգուշացնէ թէ մայրն և թէ տղեկը վտանգաւոր հիւանդութիւններու ենթարկուելէ։

Կիներու և օրիորդներու յատուկ ամէն կարգի հիւանդութիւնները մեծ յաջողութեամբ դարմանելով, շատ անգամ ամուլ կարծուած կիներուն մօտ ըլլալու երջանկութիւնը կուտէ. մասնագէտ է կիներու սովորական անկանոնութիւններն ու խիթերը բուժելու։

Հիւանդ կընդունի

Բշ. և Եշ. կէս օրէն վերջ, ժամը 6—9 Կ. Պոլիս, Սիրքէճի, Թրամվէյի ճամբան, Թիւ 23 իր մասնաւոր բնակարանը։

Դշ. և Շբ. կէս օրէն վերջ ժամը 8—10 Գումգաբու ... մօտ Զարիֆեան դեղարանը (չորեքշաբթի ձրի, դեղարանին մէջ)։

ԱԶԴ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Օսմ. Հանր. Պարտքի. առանձնաշնորհեալ հասոյթներու տնօրէնութիւնը, Սելանիկի Օսմ. ճարտարարուեստական և առեւտրական անանուն ընկերութեան հատը հարիւր ֆրանք արժող քսանըհինգ հազար բաժնեթուղթերու տէրերուն կը ծանուցանէ թէ դրօշմաթուղթի տուրքերը գանձուած են, $1^0/_0$ համեմատութեամբ 15,000 (թիւ 1—15,000) ամբողջովին վճարուած բաժնեթուղթերու վրայ, և 10,000 (թիւ 15,000-25,000) կիսովին վճարուած բաժնեթուղթերու վրայ։ Այդ բաժնեթուղթերուն տէրերը, կրնան ներկայացնել զանոնք, Դրօշմաթուղթի ճիւղին, Պալըքհանէ, Ղալաթիա, ուր դրօշմաթղթերու օրինական ձեւակերպութիւնները պիտի կատարուին առանց ո և է ծախք վճարելու։

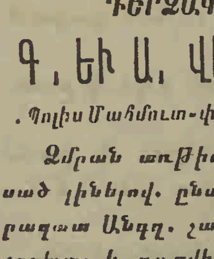

ԳՈՒԷՄ ՍԻՄՈՆ

ԲՈՒՏՐԸ ՏԸ ՌԻ ՍԻՄՕՆ
ՍԱՎՕՆ Ա ԼԱ ԳՐԷՄ ՍԻՄՕՆ

Յանձնարարուած Բարիզի, Վիէննայի, Լոնտոնի, Պէրլինի եւ Նիւ Եօրքի բժիշկներէն։

Ըստ[…]աւած ամենէն վայելչազարդ տիկիններէն՝ այս արտադրութիւնները, խիստ նուրբ եւ ընտիր հոտով, կը ճերմկցնեն դէմքին եւ ձեռքերուն վերնամաշկը, աննման փափկութիւն մը կուտան մորթին եւ կը ջնջեն ցուրտէն, արեւէն եւ ծովու օդէն մորթին վրայ գոյացած ամէն տեսակ ճեղքուածները։

ՍԻՄՕՆ 13, փողոց ԿՌԱՆԺ—ԲԱԹԸԼԻԷՐ ԲԱՐԻԶԿ

հարցնել դեղագործներուն, հոտավաճառներուն, շուկաները եւլն. եւլն։

ԴԵՐՁԱԿ-ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Գ, ԵՒ Ա, ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

. Պոլիս Մահմուտ-փաշա Թարագճըլար փողոց Թիւ 98

Ձմրան առթիւ յանձնարարութիւնք հասած լինելով. ընտիր բալթոցուներ, հաբագատ Անգղ. շաեգներ և առաջին կարգի շուխայ և գազմիր տրամադրելի են մեծաքանակ յաճախորդաց և հասարակութեան։

Ձեւաւոր հագուիլ ուզողները վստահաբար թող փութան սոյն վաճառատունը. ուր շատ գոհ և յաւէտ անբաժան պիտի մնան։

Գիներն ըստ արժանւոյն՝ վաճառատանս նշանաբանն է մի՛ շտ ուղղութիւն։

ՀՈՆԿ-ՔՈՆԿ — ՍԷՅԼԱՆ — Կ. ՊՈԼԻՍ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Ե. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

Կ. Պոլիս Ճէլալ պէյ խանի դրան կից, Թիւ 10,

MARQUE DEPOSÉE

Ամենէն ընդարձակ Թէյի վաճառատունն է Կ. Պոլիս, որ ճիւղեր ունի Օսմ. Տէրութեան ամէն կողմերը։ Գաւառաց ապսպրանքները փութով և խընամով կ'գործադրուին։ Չինական, Հնդիկ, Ճավայի և Սէյլանի ընտրելագոյն Թէյը, ուղղակի բերուած, կը գտնուին հոն։ Թէյի նոր հունձքն սկսած է գալ։

Զգուշացէք նոյն ... կեղծիքէն

Փնտռել Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ և Ե. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ ստորագրութիւնը։ 17-60

ԻՒՆԻՕՆ

Ապահովագրական Ընկ.

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Հիմնուել 1828 և 1829ին

Հաստատեալ ի Փարիզ, Պանք փողոց, Թ. 15

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Դրամագլ. եւ երաշխաւորութ.	Ֆր.	94,800,000
Հասոյթ 1895 տարւոյ	»	16,870,000
Հատուցուած վնաս	»	202,000,000
Երաշխաւորեալ դրամագլուխք	»	15½ միլիառ

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Հրամագլուխ եւ պահեստք	Ֆր.	131,000,000
Հասոյթ 1895 տարւոյ	»	17,400,000
Դատուցուած վնաս	»	75,000,000
ապահովագրեալ գումարներ	»	250,000,000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Ամեն տեղեկութեանց համար դիմել առ մաս, նաւոր տնօրէն Տ. ՍԻՄՕՆ ԴԱՅՍԷՐԼԵԱՆ, ի Կ.Պոլիս-Գարաքէօյ, Եէնի խան, Ա. յարկ։

Կենաց ճիւղին մասնաւոր Տեսուչ

ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

ՑԱՆԹԱՐԳԵԼ

ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ

եւ ուրիշ ամեն տեսակ ելեքտրական գործիք

ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԺԱՆ

Ընտիր ապրանք, խնամեալ աշխատութիւն

1890ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՏՈՒՆ

Ս. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՅԱՆՁՆԱՌՈՒ—ԵԼԵՔՏՐԱԳԷՏՔ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉՔ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

14 եւ 19, Չիվիլ Պէյ խան, 14 եւ 19

Քիւրէճիլէր — Կալաթա

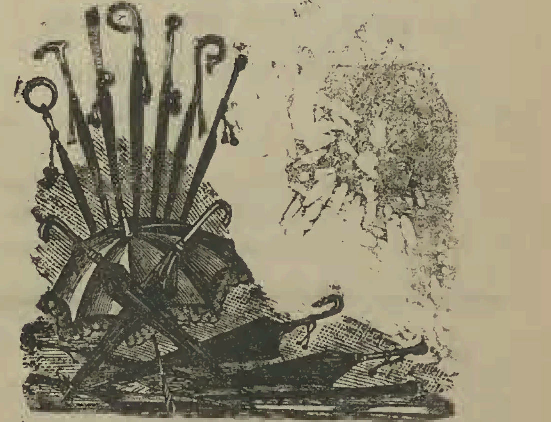

ԱՆՍՏԳԻՒՏ ԱՌԻԹ

10,000 ՀՈՎԱՆՈՑՔ

ԱՐԱՆՑ, ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ ՀԱՄԱՐ

30 0/0 աւելի աժան գներով։

Ուրիշ վաճառատանց մէջ ծախուածներէ։

Աւելի տոկուն եւ աւելի ճաշակաւոր։

Ի վաճառ հանուած են

Մ Ա Ս Ն Ա Ւ Ո Ր

ՀՈՎԱՆՈՑԻ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ

Ղ ԷՖԹԻՄԻԱՏՈՒ

ի Կ.ՊՈԼԻՍ

Փանչէ Գաբու Թիւ 1, Եօրկիւատի խանի տակ։

Յիշեալ պատուաւոր վաճառատունը յանձնաբարելի է իւր ապրանաց տոկունութեան, աժանութեան եւ ճաշակի կողմանէ։

ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Գիները վերջին ըլլալով նշանակուած են ապրանաց վրայ։

Կը նորոգուին ենթամայէ պատառած հովա նոցներ ճաշակաւոր եւ տոկուն կտաւներով։

12—30

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1897 Հոկտեմբեր 22էն սկսեալ մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

(Բոլոր կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն Կամուրջ եկող շոգենաւաց երթեւեկութիւն

Ժ. Կ.		Թ.
2 —	Ենմ. Մզպ. Պէօյք. Թրպ. Ենք. Պօյճ. Ռ. Հիսար պիտի հաղորդակցի	39
2 30	Ռ. Ա. Գվ. Ենմ. Մզպ. Պէօք. Թրպ. Ենք. (Ենք. պիտի հաղորդակցի) Պէշիկ.	40
3 —	Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպաճ. Զպզ. Գնլ. Ա. Հիս. Գատտ. Պէշ. (Ա. Հիս. պիտի հաղորդակցի Ուբ. ների Վնք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկունճուկ)	43
3 30	Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Իսթ. Միր. Պօյ. Ռ. Հիս. Պէպեք (Պէպ. պիտի հաղորդակցի ուրբ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.	46
4 30	Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Միրկ. Պօյճ. Ռ. Հիս. Պէպեք (Պէպեքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) ուր. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.	33
5 45	Ենմ. Մզպ. Պէօյք. Թարպ. Պէյզ. Ենք. ՍԹՆ. Գանլ. Պօյճ. Ռ. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշ.	45
7 —	Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Ենք. Մրկ. Ռ. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Պէյլ. Օրթ. Պէշիք. (Պէյզօզ Զիր-զաք շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	32
8 —	Ա. Ռ. Գվ. Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Պօյ. Ռ. Հիս, Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշկ.	46
10 15	Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ռ. Հ. Պէպ. Արն. Օրթ. Պշք.	34

Ենիքէօյէն Կամուրջ եկող շոգենաւ

2 5	Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ռ. Հ. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.	45
3 10	Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ռ. Հ. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.	38

Պէպէքէն Կամուրջ եկող շոգենաւ

2 —	Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.	34
2 30	Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշք.	45
2 50	Ռ. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշ.	21
3 40	Պէպ. Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ.	38
4 30	Պէպ. Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գպ բացի ուր.	21
5 30	Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշք. բացի ուր. է	40
10 15	Պէպէքէն ուղղակի Կամուրջ	43

Անատոլու եզերքէն Կամուրջ եկող շոգենաւ

1 50	Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ.	33
2 —	Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գանլ. Ա. Հիս. Գնտ. Վան. Ուրբաթները Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ.	44
2 35	Պէպ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք. բացի Ուրբաթէ	32
2 45	Պէյզ. Բշպ. Ենք. Գնլ. Պօյճ. Ռ. Ա. Հիսար Գնտ. Արն. Վան. Զէն. Պէյլ. Գուզ. Պէշ.	23
3 20	Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշկ. Գպշ.	34
3 50	Վան. Զէնկ. Պէյլերպ. Գուզկ. Պէշ.	23
3 30	Պէյզ. Բշպճ. Զպզլ. Գնլճ. Ա. Հ. Գնտլ. Պշք. (Ա. Հ. պիտի հաղորդակցի) ուրբաթ օրերը Վնք Զէնկ. Պէյլպ. Գզկ. Պշք.	43
4 —	Ա. Հ. Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլպ. Գզկճ. Սկիւտ. բացի ուրբաթէ	39
5 —	Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գնլճ. Ա. Հս. Գնտ. (Վնք. էն կը հաղորդակցի) Ուրբաթները Զնկ. Պէյլ. Գուզ. Պշք.	44
7 30	Պէյք. Բշպ. Ենք. Զպզլ. Գնլճ. Մրկ. Ռ. Ա. Հս. Գնտլ. Պլա. Արն. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Պշք. հինգշաբթի օրերը Օրթ. Պշք. հանդէպ զատ Իւսկիւտար ալ պիտի հանդիպի	23
9 —	Պէօյք. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Զպզլ. Գնլ. Ա. Հ. Գնտ. Վն. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Իւսկ.	38

10 15	Պէյզ. Ենք. Գնլճ. Ա. Հիս. Զնկ. Պէյլ. Պշք.	21
10 15	Ա. Հս. էն ուղ. կամուրջ ուր. օրերը 10 50ին	23
10 35	Գուզկ. (բացի Ուր.	42
11 —	Գզկ. էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր. է	21
11 10	Վնք. էն » » » »	32

(Բոլոր կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամը

2 50	Պէշ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ռ. Հիս. Միրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ.	44
3 40	Գապ, Պշք. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Արնվ. Գնտ. Ա. Ռ. Հս. Գնլ. Միրկ. Ենք. Բշպ. Պէյզօզ Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ.	32
4 —	Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ռ. Հս. Պօյճ. ՍԹս. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենիմ.	45
5 15	Գապ. Պշք. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Արնվ. Գանտ. Ա. Ռ. Հս. Գնլճ. Զուպուզ. Բշպ. Պէյզ.	23
6 —	Գապ. Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ռ. Հս. Մրկ. Ենք. Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. Գվզ. ներ	46
7 —	Պշք. Գզկ. Պէյլ. Զէնկ. Արն. Գնտ. Ռ. Հս. Պօյճ. Գնլ. Ենք. Պէյք. Թրպ. Պէօյ:	17
8 30	Պշք. Օրթք. Արնվ. Պէպ. Ռ. Հիս. Միրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենիմ.	34
9 45	Պէշ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ենմ. զացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի	43
10 5	Պէպ. Ռ. Հս. Պօյճ. Միրկ. ՍԹէն. Ենիք. Թրպ. Պէօյք. Մէզ. Ենիմ. ուր. Պշք. Օրթ. Արն.	40
10 45	Պէպ. Ռ. Հս. Մրկ, ՍԹն, Ենք, Թրպ, Պյք. Մէւ. Ենւ.	46
11 30	Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենիմ. (Ենք. է Պէյզ. զացող շոգենաւին հետ հաղորդակցելով	43
11 40	Պէպ. Ռ. Հիս. Պօյճ. Մրկ. ՍԹՆ Ենք.	45

Կամուրջէն Պէպէք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

4 —	Ուղղակի Պէպէք բացի ուրբաթէ	21
10 35	Պշք. Օր. Գրչ. Արն. Պէպ. Գնտ. Ա. Ռ. Հս. Պօյճ. Գնլ. Ենք. Բշպ. Պէյզ. բացի Ուր.	23
11 15	Գապ. Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ռ. Հ. Պօյճ. Ենք.	33
11 45	Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Գնտ. Ա. Հս.	21
12 15	Պշք. Օրթ. Գրչ. Արնվ. Պէպէք.	34

Կամուրջէն Անատոլու եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

2 50	Ուղղակի Վանիքէօյ	31
3 20	Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վնք. Գնտլ. Ա. Հ. Գնլճ. Զպզ. Բշպ. Պէյզօզ	38
3 50	Ուղղակի Ա. Հիս. բացի ուրբաթէ	39
4 30	Պշք. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Պէպէք բացի ուր.	40
5 15	Ուղղակի Վանիքէօյ բացի ուրբաթէ	43
8 45	Պշք. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հիս. Գնլճ. Զպզլ. Բշպ. Պէյզ.	21
9 30	Պշք. Գզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վանք. Գնտ. Ա. Հ. Ուրբ. օրերը 20 վայրկեան վերջը	33
10 15	Իւս, Գուզկ. (բացի ուրբաթէ)	42
10 20	Պէշք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Զպզ. Բշպ. Պէյզ. Մէզ. Ռ. Ա. Գավագնար	39
10 30	Պշք. Պէյլ. Զէնկ. Վնքք. Ուրբ. օրերը 20 վայրկեան վերջը Գպ. Գզկ. Գնտ. Ա. Ռ. Հս. Պօյճ. Գնլճ, Ենք. Բշպ. Պէյզ.	32
10 40	Իւսկտ. Գզկ. (բացի ուրբաթէ)	41
11 20	ՊէշքԳզկ. Պէյլպ. Զնկ. Վանք. Պէպէք բացի ուրբաթէ	33
11 20	Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Զպզ. Բշպ. Պէյ. ուրբաթ օրերը Գուզկունճուկ	44
12 —	Պէշ. Գուզկ. Պէյլ. Զէն. Վան. Արնվ.	3[illegible]

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ին կայս. հրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան պաշտօնը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ։

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895ի հասոյթը	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, Բուրսալը խան (Նոր Մուտաֆաճ տեղը)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՕՐ ՌԷԲԲԷՆ

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵԻՒՔՍԷՔ ԳԱԼՏԸՐԸՄ ԳԷՈՐԳ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Ասոնց զմելիները Անգլիոյ Շէֆիլտ քաղաքին Ճօնի Նօվիլ եւ Օրդիք գործարանին մէջ կը պատրաստուին եւ հետեւեալ մենաշնորհեալ մարքան կը կրեն։ Ոմանք այդ զմելիներու կեղծը կը շինեն եւ անգլիական տառերը չճանչցողներ զայնս կը գնեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւոր զմելիներուն վարկը կը կորսնեն։

Ճօնի Նօվիլ եւ որդւոց գործարանին արտադրութիւնք այս մասնաւոր մարքան կը կրեն։ Կեղծէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն ընել զմելիներու, ածիլիներու, կտրոցներու եւ մկրատներու վրայ գտնուած մարքայի ու անգլիական տառերուն։

Այս գործարան 1700 տարւոյն ապրիլ 26ին հաստատուած է։

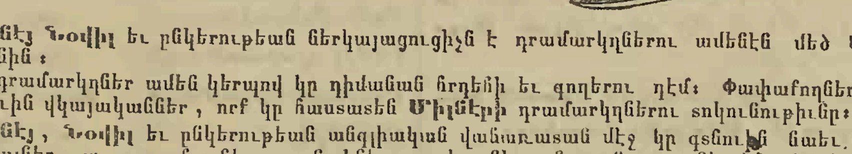

Սիտնէյ Նօվիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ Միլներ գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամեն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փափաքողներու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որք կը հաստատեն Միլնէրի դրամարկղներու տոկունութիւնը։

Սիտնէյ, Նօվիլ եւ ընկերութեան անգլիական վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ լաւ տեսակէ դգալներ, պատառաքաղներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ առժան բլաքէ դգալներ, պատառաքաղներ եւ այլն. նոյնպէս ջաղացքի փոկեր ու մուրճեր, սեղանի յասուկ լամպարներ, սրահներու մէջ կախուելու լամպարներ, ցամաքային ու ծովային զինուորականաց յատուկ կոճակներ, բժիշկի մեքենաներ եւ այլն։

Հեռաւոր տեղերէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։

564

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իւսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
—	6 15 Պէպէք	— —	7 5 Պշք.
— —	6 50 Պէշիկ.	— —	7 40 »
— —	7 50 Պէշիկ.	—	8 20
— —	8 50	— —	9 —
— —	9 35	— —	9 40
2 —	9 45 Ֆէրպ.	2 25	10 15 Գզկ.
2 40	10 5 Պէշիկ.	2 45	10 30 Ֆէրպ
3 10	10 35 Գզ. Գպ.	3 20 Վոսփոր	10 40 Գզկ.
3 30	11 — Գզ.	3 30	11
3 45 Ֆէրպ.	11 — Ֆէրպ.	4 —	11 25
4 —	11 20	4 30 Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ
4 30	12 —	4 35	11 50
4 45		5 —	12 15
5 15 Ֆէրպ.		5 40 Պէպէք	
5 15 Պէշիկ.		5 45 Ֆէրպօթ	
5 40		6 15 Պշք.	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
— —	6 50 Պշքթ.	— —	7 40 Պշք.
— —	8 Պշքթ.	— —	8 20
— —	8 45	— —	9 —
— —	9 30	2 20	9 40
2 —	9 45 Ֆէրպ.	3 —	10 15
2 45	10 15	3 20 Վոսփ	10 30 Ֆէրպ.
3 25	10 35	3 45	10 40
3 45 Ֆէրպօթ	11 — Ֆէրպ.	4 30 Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ.
4 —	11 10	4 45	11 20
4 30	11 45	5 30	11 55
5 15 Ֆէրպօթ	12 5	5 45 Ֆէրպօթ	12 15
5 20		6 15 Պէպ.	
5 40 Պէպէք.		7 5 Պշ.	

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

2 30 Հարէմէն Սալաճագ բացի Կիր. է)
5 — » » բացի ուր. է
10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէ
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
3 — Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ բացի կիր. է
4 30 » » » բացի Ուր. է
10 10 » » անտի Սալաճագ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալաճագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ

ԵՒ

ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 15 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
9 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
4 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 45 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Գպթ. Իւսկիւտար

Ծան.—Օղը միջապատ եղած ատեն շոգենաւք իրենց գտնուած տեղերը պիտի մնան։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԵՑ Ա. Ն. Ւ. ՄԱՐՈՒՖԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԻ ու ԸՆ.

Մարսիլիայի եւ Պաթումի միջեւ կանոնաւոր բեռնակիր նաւագնացութեան

Ամեն շաբաթ շոգենաւը Նովօրոսսիսք պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում նոյ. 26ին երկուշաբթի ժամ 4ին (Ը. Ե.)։

Անոնցմէ շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի նոյ. 30ին (Ը. Ե.)։

Բաթում-Կիւմ-Մարսիլիա երկաթ... ուղեւորութիւնը ի միասին ... Ա. կարգ 245 ֆրանք

[illegible]

Նաւազէնքի, ուղեւորութեան եւ ... համար

Դիմել առ գործակալ
ԹՈՄԱՍ Է. ՐԸՑՈՒԼ
[illegible]
575

ԹԻՒ ԼԱՅՆ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Ուր ամեն երկու շաբաթ կը մեկնի Լիվերպուլ եւ Աւստրալիա միջեւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գոթնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ալլաս	2393
Բավոնիա	5587	Սարաւսաա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Գալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ալճերօ	2143	Մորօգգօ	1855
Քէտար	1876	Գամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գազալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալեքոփուլօս խան, թիւ 401
Ղալաթիա 571

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 10 22 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 11 23 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 12 21 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 12 24 Սեվաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Եշ. 13, 25 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 14, 26 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հան ի Սուրիոյ նաւահանգիստները երկուշաբթի անգամ մը ժամը 4ին։

ՅԶԴ. — Նոյ, 11 23, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիպօլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ զացող շոգենաւին 563

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՍԻՍ»Ի (55)

ԹԱՔՈՒՆ ՎԻՇՏ ՄԸ

ՊԵՌՆԱՌ ՏԸՌՕՆ

Հրամմեցէք պարոն, բսի բարեւելով զայն, կը յուսամ թէ պատուհասէն ձեր խաղը վստահութեամբ պիտի խաղաք. առաջին անգամ որ փորձէք փախչիլ կնոջ մը հետ։ Կերդնում թէ, վախնամ համբաւս վրայ պիտի տամ, եթէ այս մասին խօսիս։ Իմ յարգանքներս ձեր Մառի Աննային եւ երանի թէ երջանիկ ընէիք զայն։ Ես ըսելով հեռացայ թիւմին հետ, որ մեկնելէ առաջ սակայն իր կուռքը չարժեց սաստկութեամբ տեղակալին քիթին տակ դոչելով. «Եթէ համարձակիք այս եղածներուն վրայ մէկուն բան մը ըսել, հատ մը ոսկոր չիմ ձգեր ձեր աղտոտ կմախքին մէջ»։ Պատմութիւնն անմիջապէս տարածուեցաւ չորս կողմ եւ թշուառական տեղակալը, ուր որ կերթար, ծաղրական հայհոյանքով կընդունուէր։ Գալով ինծի, այս արկածէն յետոյ կալուէյի առիթը դարձայ ու քիչ յետոյ 10րդը ձգեցի վիշապազօրքերուն մէջ մտնելու համար։ Սոյն պատմութեան խնդալու քրքիջներ յաջորդեցին, որոնց ինքն ալ մասնակցեցաւ սրտանց։

—Աղէկ պրծեր էք, այս անգամ, ամուսնութեան խնդիրէն, ըսաւ Սըր Հարրի։ Կերդրակացնեմ թէ կիներուն քով մեծ յարգ ստացաք ալ այնուհետեւ։

—Ո՛հ, միշտ ունեցած եմ արգէն, ըսաւ Ֆիձկրալտ ցուրտ կերպարանքով մը, պզտիկ սիրուն հոգիները անպատկառութիւնները գեղեցիկ խօսքերու պէս կը սիրեն։ Անպատկառութիւն ըսի, աղէկ միտքս եկաւ. ծեր Մաճին իր այսօրուան ճաշին չհրաւիրեց զիս։ Անշուշտ քեզի հրաւէր ղրկած է, Զառլի։

—Այո, կարծեմ թէ, հո՞ն գացա՞ծ էք երբեք Տըռլի։

Տըռլի արհամարհական «ոչ» մը ըսաւ ուսերը թօթուելով։

—Խոլոված վառեակներու եւ չամբանեաի ճշմարիտ դրախտ մըն է հոն, ըսաւ Զառլի։

—Դրախտ ըսիր, կը յիշեմ թէ հիանալի պզտիկ եղբօրաղջիկ մը ունի։ Ո՛հ Զառլի, սիրելիս, այդ կողմէն բաղդաւոր ես, գիտեց վիշապազօրքը։

—Կուզեմ գիտնալ թէ ինչո՞ւ համար, չեմ կարծեր թէ այդ գեղատի օրիորդին քով մեծ շնորհք մը վայելած ըլլամ։ Ընդհակառակը, կարծեմ թէ քեզի այդպէս կերեւայ։

—Ոչ, սիրելիս։ Պզտիկը սիրահարուած է քեզի եւ այդ միեւնոյն պզտիկը ամենէն սիրուն տառէկները ունի, որոնց նմանը չեմ տեսած։ Ինչպէս, Տըռլի, կարժէ ծանօթանալ այդ մարդուկին, իր քեռայրկան համար։

—Նոյն իսկ այդ նկատումը, տեղակալ Ֆիձկրալտ, չի կրնար ստիպել զիս այդ այցելութիւնը ընել Տ. Մաճիի, ըսաւ թիկնապահը ամենայն քաղաքավարութեամբ։

—Ո՛հ, շատ լաւ, չեմ ստիպեր ձեզի։ Դուք, անգլիացիներդ, տարօրինակ ըմբռնումներ ունիք։ Զառլին իրաւ որ տեղացի կը կարծեն, այնքան իռլանտացիի պէս դարձուածքներ ունի։ Եւ կարծեմ թէ աւելի իմ խոնարհ ջանքերովս եղած է սակայն։ Առաջին անգամ որ ներդուցէն անցած է, ծծակով տնտուկի դեր կատարած եմ անոր։

—Դուն ինծի համար մայր մը եղած ես, ըսաւ Սիտնէյ, երախտապարտ կերպարանքով մը։

—Այո, ու եթէ Տէրը կամի, տակաւին ուրիշ ընելիքներ ունիմ։ Եթէ Անգլիա չղրկեմ քեզի, ճշմարիտ Բաստի մը եղած, դուն ալ ըսէ թէ Մօրիս Ֆիձկրալտ իր խօսքը չպահեց։ Ո՛հ, Տըռլի, զօրանոց երթալու ժամը հասաւ, ցտեսութիւն, Զառլի։

Եւ Սըր Հարրի թեւը մտնելով, երկու պաշտօնեաները դուրս ելան։

Ասոնք էին ահա Զառլի Սիտնէյի բարեկամները եւ իր զպրոցական կեանքը Տըպլինի մէջ. կեանք մը որ հիանալի կերպով կը յարմարէր իրեն։

Ո՛րքան քիչ կը ճանչնային անոր անցուցած կեանքը, իր Տիրրիթօլի բարեկամները որ այնքան յաճախ կը հարցնէին իրարու թէ ինչպէս «այդ խեղճ, այդ սիրեցեալ Զառլին» կը հանդուրժէր զպրոցական կեանքին։ Գրեթէ ամէն գիշեր զուարճութեամբ կը լուսցնէր եւ ցերեկները կանցունէր քաղաքին մէջ, հոս հոն վազվռտելով եւ խրտչող ձիեր հեծնելով։

Աս էր ահա Զառլիի կեանքը։

ԺԶ

ԴՈՒՌԸ ԿԸ ԿՆՃՌՈՏԻ

Պէտք է յետադարձ ակնարկ մը ձգենք եւ դառնանք դէպ այն գիշերը ուր Բէտ կոլոնեալորուած էր Ցախատանի հին գղեակին մէջ։ Այդ գիշերն ալ լուսցաւ, ինչպէս կը լուսնան միւս բոլոր գիշերները, երբ ժամերը կը տարուին վարդագոյն թեւերու վրայ կամ կը հեռանան ոգեվարքի վարկեաններու պէս։ Դիւարնակ տան աճարկու ուր ուականը սովորական ժամուն կուգայ թափառիլ հոն, իբրեւ ստուերը չարին, յետոյ ամէն ինչ խորին հանդարտութեան մէջ կը թողուի մինչեւ առաւօտ։

Ալիս, մատամնչութենէն ընկճուած եւ ուժասպառ, խորին եւ անվրդով քուն մը կը քնանայ։ Ձօն կը խոլթար վառարանին մէկ անկիւնը եւ կամը նոյն իսկ կը մրափէր։

Անոնց մէջ միայն Ճէնին էր որ չը քնացաւ։ Իզուր փորձած էր աչքերը գոցել։ Տարադէպ ծանրութիւն մը կը ճնշէր անոր սիրտը մերահաս չարիքի մը նախազգացումը, ալ աւելի մեծ անկէ զոր ունեցած էր արդէն, կարծես կախուած էր անոր վերեւ։ Փորձեց, ջանաց հեռացնել այդ նախազգացումը մտածելով թէ միս Սիտնէյ գիտէր հիմա իրենց վիճակը, եւ թէ ազատուած էին ալ. որովհետեւ Ճէնի անսահման վստահութիւն ունէր Բէդի ճարպիկութեան վրայ, երբ նէ կը խոստանար բան մը ընել։ Կոմը, կըսէր ինքնիրեն, երբ տատու ըլլայ, սովորականին պէս դուրս կելլայ. այն ատեն Բէդ պիտի ելլայ թաքստոցէն եւ մէկ քանի ժամէն ազատ պիտի ըլլանք։

(Շարունակելի)

Պատասխանատու Յ. ԽԻՐԽԻՃԵԱՆ